

1953

No. 94

G O U V E R N E M E N T S B L A D

VAN

S U R I N A M E.

R E S O L U T I E van 11 Augustus 1953 No. 1905, bepalende de plaatsing in het Gouvernementsblad van de thans geldende tekst van de Verordening van 27 September 1912 (G. B. No. 98), tot regeling van het toezicht op krankzinnigen.

DE GOUVERNEUR VAN SURINAME,
HOOFD VAN DE LANDSREGERING,

Op voordracht van de Landsministers van Justitie en Politie en van Volksgezondheid.

Gelet op de landsverordening van 28 Juli 1947 (G. B. No. 113), houdende voorschriften met betrekking tot de schrijfwijze van de Nederlandse taal;

B e s l u i t :

Te bepalen dat de thans geldende tekst van de verordening van 27 September 1912 (G. B. No. 98), *tot regeling van het toezicht op krankzinnigen*, zoals daarna gewijzigd, nevens afschrift van deze resolutie, in het Gouvernementsblad zal worden geplaatst.

Paramaribo, 11 Augustus 1953.

J. KLAASESZ.

De Landsminister van Justitie en Politie,

E. M. L. ENSBERG.

De Landsminister van Volksgezondheid,

W. E. JUGLALL.

Uitgegeven te Paramaribo, de 14de Augustus 1953.

De Landsminister van Binnenlandse Zaken,

A. CURRIE.

VERORDENING van 27 September 1912 (G. B. No. 98), tot regeling van het toezicht op krankzinnigen, zoals zij luidt na de daarin aangebrachte wijzigingen en aanvullingen bij de (lands) verordeningen van:

29 November 1915 (G. B. No. 78),
5 Juni 1944 (G. B. No. 76) en
7 Juli 1949 (G. B. No. 72).

In overweging genomen hebbende, dat het wenselijk is nieuwe bepalingen vast te stellen betreffende het toezicht op krankzinnigen;

§ 1. Toezicht op verpleging van krankzinnigen en op krankzinnigengestichten. *)

Artikel 1. **)

Het toezicht op de krankzinnigen en krankzinnigengestichten wordt, volgens de bepalingen dezer verordening en de krachtens haar door de Gouverneur te geven voorschriften, uitgeoefend door de Procureur-Generaal, onverminderd hetgeen bij evengenoemde verordening en voorschriften aan de Geneeskundig Inspecteur en andere ambtenaren is opgedragen.

Artikel 2.

Dit toezicht strekt zich uit over alle krankzinnigen en over alle krankzinnigengestichten.

Artikel 3.

Hij die een krankzinnige verpleegt, is gehouden hiervan aangifte te doen te Paramaribo aan de Procureur-Generaal en aan de Geneeskundig-Inspecteur en in de districten aan de Districts-Commissaris, binnen twee maal vier en twintig uur na de aanvang dier verpleging.

*) Zie G. B. 1953 No. 95 genaamd psychiatrische inrichtingen.

**) Ingevolge art. 41 van G. B. 1935 No. 79 verblijven de bevoegdheden in deze verordening omschreven aan het Hof van Justitie.

Zo spoedig mogelijk geeft de Districts-Commissaris van deze aangiften kennis aan de Procureur-Generaal en aan de Geneeskundig-Inspecteur.

De verpleging wordt geacht aan te vangen zodra een geneeskundige, die bevoegd is om in Suriname de geneeskunst uit te oefenen, *) aan degen die de lijder verzorgt, kennis heeft gegeven van de aard der ziekte. Bedoelde geneeskundige geeft onmiddellijk van zijn uitspraak kennis te Paramaribo aan de Procureur-Generaal en aan de Geneeskundig-Inspecteur en in de districten aan de Districts-Commissaris.

Artikel 4.

De Procureur-Generaal en de Geneeskundig-Inspecteur en in de districten ook de Districts-Commissaris zijn bevoegd de woningen binnen te treden waar krankzinnigen verpleegd worden omtrent wie de in art. 3 vermelde aangifte is gedaan, of wier verzorgers wegens gemis van aangifte krachtens art. 34 zijn veroordeeld.

In niemands woning wordt tegen zijn wil binnen getreden dan door de Procureur-Generaal en de Geneeskundig-Inspecteur tezamen of in een district ook door de Districts-Commissaris, vergezeld van een in dat district dienstdoende geneesheer.

Van dit binnentreden en van de redenen die daartoe geleid hebben wordt door de Procureur-Generaal en de Geneeskundig-Inspecteur of door de Districts-Commissaris en degen, die hem vergezelt, binnen vier en twintig uren een proces-verbaal opgemaakt, hetwelk aan de persoon wiens woning is binnentreden, in afschrift wordt medegedeeld.

Is de woning binnentreden door de Districts-Commissaris, dan wordt gelijk afschrift zo spoedig mogelijk aan de Procureur-Generaal gezonden.

In de krankzinnigengestichten wordt ten allen tijde vrije toegang verleend aan de Procureur-Generaal en aan de Geneeskundig-Inspecteur en, voorzover zij in een district zijn opgericht, ook aan de Districts-Commissaris.

Zij die krankzinnigen verplegen of die een krankzinnigen-gesticht besturen, alsmede de daaraan verbonden geneeskundigen, geven aan de Procureur-Generaal en aan de Geneeskundig-

*) Zie art. 42 van G. B. 1939 No. 12.

Inspecteur, en in de districten ook aan de Districts-Commissaris de verlangde inlichtingen.

Artikel 5.

Van elke toepassing van een dwangmiddel op een verpleegde in een krankzinnigengesticht wordt dagelijks aantekening gehouden in een register, ingericht naar een door de Gouverneur vast te stellen model. *)

Dit register wordt de Procureur-Generaal, de Geneeskundig-Inspecteur of de Districts-Commissaris op zijn verlangen voorgelegd.

Artikel 6.

De Geneeskundig-Inspecteur of een Districts-Commissaris bevindende dat een krankzinnige buiten een krankzinnigengesticht verwaarloosd wordt, geeft daarvan onmiddellijk kennis aan de Procureur-Generaal.

Artikel 7.

Bij hun op onbepaalde tijden doch althans eenmaal per maand aan de krankzinnigengestichten te brengen bezoeken verzekeren de Procureur-Generaal, de Geneeskundig-Inspecteur of de betrokken Districts-Commissaris zich dat niemand wederrechtelijk daarin geplaatst of teruggehouden wordt en dat de verpleegden behoorlijk wordt behandeld.

De geneeskundig, of, zo er meer zijn, de eerste geneeskundige van een gesticht zendt aan de Procureur-Generaal en in de districten eveneens aan de Districts-Commissaris binnen vier en twintig uren een schriftelijke kennisgeving van elke opname, verplaatsing, verlof, ontslag of overlijden van een verpleegde, met vermelding van de redenen van de verplaatsing, het verlof of het ontslag en met opgave van de persoon, die de aanvraag mocht hebben gedaan.

Artikel 8.

Tot oprichting van een particulier krankzinnigengesticht wordt de vergunning van de Gouverneur vereist. Deze verbindt

*) Zie G. B. 1953 No. 96.

daaraan zodanige voorwaarden als hij in het belang van de verpleging der krankzinnigen nodig acht, onverminderd de bepalingen van deze verordening.

Aan elk dier gestichten moet een bevoegd geneeskundige verbonden zijn.

Die gestichten zijn uitsluitend tot verpleging van krankzinnigen bestemd.

Artikel 9.

Indien een particulier krankzinnigengesticht zonder vergunning van de Gouverneur is opgericht, wordt het op diens last gesloten.

Indien zulk een krankzinnigengesticht niet voldoet aan de voorschriften van deze verordening en aan de voorwaarde aan de vergunning tot oprichting verbonden, kan de vergunning door de Gouverneur worden ingetrokken en het gesticht op diens last worden gesloten.

Het besluit tot sluiting van een gesticht wordt met redenen omkleed en in het Gouvernements-Advertentieblad geplaatst.

Bij sluiting van een gesticht worden de daarin verpleegde krankzinnigen op kosten van hen voor wier rekening zij verpleegd worden, binnen een door de Gouverneur te stellen termijn, door de zorg van de Geneeskundig-Inspecteur overgebracht naar andere gestichten.

Artikel 10.

Als particuliere krankzinnigengestichten worden beschouwd alle inrichtingen, waarin iemand meer dan drie krankzinnigen, die niet tot zijn gezin behoren, verpleegt.

§ II. Plaatsing en verblijf in een krankzinnigengesticht.

Artikel 11.

Er bestaat een Gouvernements-inrichting * tot uitsluitende verpleging van krankzinnigen.

De voorwaarden voor de opname en verpleging worden door de Gouverneur vastgesteld **).

*) Genaama Lands-psychiatrische inrichtingen (G. B. 1953 No. 95).
Zie voor noodgeval G. B. 1950 No. 92.

***) Uitv. in G. B. 1953 No. 95.

Artikel 12.

Ieder meerderjarig bloedverwant of aangehuwde, in de rechte linie onbepaald en in de zijlinie tot de derde graad ingesloten, alsmede de echtgenoot, voogd of curator van een krankzinnige, zijn bevoegd om schriftelijk aan de Procureur-Generaal of, indien de krankzinnige buiten Paramaribo woont, aan de Districts-Commissaris van het district waar de krankzinnige woont, machtiging te verzoeken om de krankzinnige voorlopig in een gesticht te doen plaatsen in het belang der openbare orde of in dat van de lijder.

Weigeren Procureur-Generaal of Districts-Commissaris dan kunnen de verzoekers zich wenden tot het Hof van Justitie.

Artikel 13.

De Procureur-Generaal of de Districts-Commissaris kan bij ontstentenis van de in art. 12 vermelde personen, de voorlopige plaatsing in een gesticht ambtshalve gelasten.

Hij is, indien de in art. 12 vermelde personen van hun bevoegdheid geen gebruik maken, daartoe verplicht, wanneer hij de plaatsing van de krankzinnige onder verzekerd toezicht, in het belang der openbare orde ter voorkoming van ongelukken, noodzakelijk acht, of wanneer het hem gebleken is, dat een krankzinnige verwaarloosd wordt.

Artikel 14.

In spoedeisende gevallen kunnen de Districts-Commissarissen krankzinnigen, die zich in hun district bevinden, in bewaring doen stellen.

Deze ambtenaren geven hiervan binnen vier en twintig uren, of waar dit niet mogelijk is, met de eerste postgelegenheid kennis aan de Procureur-Generaal, met bijvoeging van de bescheiden, waaruit de krankzinnigheid blijkt.

Deze bewaring kan in een krankzinnigengesticht plaats vinden, als een zodanig gesticht zich in de nabijheid bevindt en aldaar gelegenheid tot opnemng bestaat en anders in een door de Districts-Commissaris aan te wijzen plaats, geschikt tot voorlopige opnemng.

De duur van het in bewaring stellen mag nooit langer zijn dan strikt noodzakelijk.

Zo spoedig mogelijk worden de nodige maatregelen genomen voor de voorlopige plaatsing in een gesticht.

Artikel 15.

Ieder meerderjarige, die gevoelt dat zijn toestand verpleging in een krankzinnigengesticht wenselijk maakt, kan zijn plaatsing overeenkomstig art. 12 verzoeken.

Artike 16.

Bij het in art. 12 bedcelde verzoek moet worden overgelegd een uiterlijk zeven dagen vóór het verzoek opgemaakte, ondertekende en met redenen omklede verklaring van een geneeskundige, als bedoeld in art. 3, waaruit blijkt dat de persoon, voor wie plaatsing in een gesticht verlangd wordt, in een toestand van krankzinnigheid verkeert.

Bij de verzoeken kunnen bovendien omstandigheden vermeld en bescheiden overgelegd worden, waaruit de staat van krankzinnigheid nader blijkt.

De Procureur-Generaal en Districts-Commissarissen geven in de regel ambtshalve geen bevel tot voorlopige plaatsing in een gesticht af, dan na ontvangst van een verklaring van een geneeskundige als in het eerste lid van dit artikel bedoeld, waarbij de termijn van zeven dagen echter niet behoeft te worden in acht genomen.

Artikel 17.

De Procureur-Generaal, en in de districten de Districts-Commissaris, is bevoegd, alvorens op het verzoek bedoeld in art. 12 te beschikken, de persoon, wiens plaatsing verzocht is, zijn bloedverwanten of aangehuwden, zijn echtgenoot, voogd of curator daarover te horen, wat eerstgenoemde betreft zo nodig in tegenwoordigheid van een geneeskundige, door de Procureur-Generaal of de Districts-Commissaris zelf aan te wijzen.

Wanneer de te horen persoon niet ter plaatse aanwezig is kan de Procureur-Generaal het verhoor aan de Districts-Commissaris van het district, waarin de woon- of verblijfplaats van de persoon gelegen is, opdragen.

Het bevel van de Procureur-Generaal of van de Districts-

Commissaris kan, na een daarin te bepalen termijn van ten hoogste zes maanden, niet meer ten uitvoer gelegd worden.

Artikel 18. *)

Het Hof van Justitie of de bevoegde Kantonrechter kan gelasten dat iemand, die een strafbaar feit heeft gepleegd, dat hem wegens de gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke storing zijner verstandelijke vermogens niet kan worden toegerekend, gedurende een termijn van ten hoogste één jaar in een krankzinnigengesticht wordt opgenomen.

Artikel 19.

De opneming van een krankzinnige in een gesticht geschiedt tegen overlegging van een expeditie van het bevel van de Procureur-Generaal of van de Districts-Commissaris of van de in kracht van gewijsde gegane beschikking van de bevoegde rechter in strafzaken.

Deze expeditie en die der in de artt. 23, 24, 27 en 28 bedoelde rechterlijke beschikkingen moeten aan de geneeskundige, of indien, er meer zijn, aan de eerste geneeskundige van het gesticht worden overgelegd; zij worden vermeld in en bewaard bij een register ingericht naar een door de Gouverneur vast te stellen model. **)

Artikel 20. ***)

Bij elke plaatsing van een krankzinnige in een gesticht geeft de Procureur-Generaal of de betrokken Districts-Commissaris daarvan onverwijld kennis aan de personen in art. 12 vermeld voor zover deze personen in Suriname gevestigd zijn.

Is het bevel van een Districts-Commissaris uitgegaan, dan geeft hij daarvan eveneens ten spoedigste kennis aan de Procureur-Generaal.

Artikel 21.

Gedurende de eerste vier weken na iemands opneming houdt

*) Bij art. 41 van G. B. 1935 No. 79 is de rechtsmacht van de omme-gaande rechters overgegaan op de kantonrechters.

***) Zie G. B. 1953 No. 96.

****) Cew. bij G. B. 1949 No. 72.

de geneeskundige van het gesticht, die de opgenomen behandelt, in een daartoe bestemd register, waarvan het model door de Gouverneur wordt vastgesteld, dagelijks aantekeningen van zijn bevinding. *)

Na de afloop der eerste vier weken geschiedt gelijke aantekening gedurende een half jaar ten minste wekelijks en daarna ten minste maandelijks.

Artikel 22.

Binnen vijf weken na iemands opneming wordt door de Procureur-Generaal een afschrift van de in art. 21 alinea 1, bedoelde aantekeningen met een requisitoir om de opgenomen gedurende een bepaalde tijd, die van een jaar niet te boven gaande, in een krankzinnigengesticht te doen verblijven, ingediend aan het Hof van Justitie. **)

Het requisitoir gaat vergezeld van een gemotiveerde verklaring van de geneesheer van het gesticht of, indien er meer zijn, van de eerste geneeskundige omtrent het noodzakelijke of wenselijke ener verdere verpleging in een krankzinnigengesticht.

Artikel 23.

Over het requisitoir kan door het Hof van Justitie worden beschikt op de in art. 22 vermelde bescheiden.

Het Hof van Justitie kan echter nader bewijs door getuigen of andere middelen gelasten en zelfs het verhoor van de verpleegde bevelen.

Wordt het verhoor van de verpleegde bevelen, dan geschiedt dit in het gesticht al of niet in tegenwoordigheid van een der daaraan verbonden geneeskundigen. Het Hof kan het verhoor opdragen aan een daartoe te benoemen Rechter-Commissaris of aan de Kantonrechter, binnen wiens ressort het gesticht gelegen is. Dit verhoor geschiedt zoveel mogelijk in het bijzijn van de Procureur-Generaal.

Bij gelegenheid van het verhoor van de verpleegde kunnen tevens de geneeskundigen en andere personen, die zich in het

*) Zie G. B. 1953 No. 96.

***) Blijft bevoegd ingevolge art. 41 van G. B. 1935 No. 79.

gesticht bevinden, als getuigen worden gehoord, zondervoorafgaande oproeping.

Hangende het onderzoek blijft de verpleegde in het gesticht.

Bij afwijzende beschikking op het requisitoir van de Procureur-Generaal gelast het Hof van Justitie tevens dat de persoon, wiens verder verblijf in een krankzinnigengesticht is verzocht, onmiddellijk uit het gesticht wordt ontslagen.

De beschikking van het Hof van Justitie wordt gesteld op het requisitoir.

Artikel 24.

Ten hoogste één maand en ten minste veertien dagen vóór het verstrijken van de tijd, waarvoor het Hof van Justitie iemands verblijf in een krankzinnigengesticht heeft vergund, wordt door de geneeskundige van het gesticht of, indien er meer zijn door de eerste geneeskundige aan de Procureur-Generaal een afschrift gezonden van de in art. 21 bedoelde aantekeningen, vergezeld van zijn met redenen omklede verklaring omtrent het noodzakelijke of wenselijke ener verdere verpleging in een krankzinnigengesticht.

De Procureur-Generaal dient hierop zo daartoe termen zijn, uiterlijk acht dagen na de ontvangst van de in het eerste lid genoemde bescheiden en onder overlegging daarvan aan het Hof van Justitie een requisitoir in tot het verlenen ener nieuwe machtiging voor ten hoogste één jaar.

Op dit requisitoir wordt beschikt overeenkomstig de voorschriften van art. 23.

Telkens bij het verstrijken van de termijn der laatstverleende machtiging, kan op gelijke wijze een nieuwe machtiging worden verleend voor ten hoogste één jaar.

De verpleegde, te wiens aanzien machtiging tot verlengd verblijf in een gesticht is verzocht, blijft daarin hangende het onderzoek van het Hof van Justitie.

Bij weigering der machtiging gelast het Hof van Justitie tevens dat de persoon, wiens verder verblijf in een krankzinnigengesticht is gerequireerd, onmiddellijk uit het gesticht wordt ontslagen.

§ III. Verlof en ontslag uit een krankzinnigengesticht.

Artikel 25.

Door de geneeskundige of zo er meer zijn, door de eerste geneeskundige van een gesticht kan aan ieder die daarin is opgenomen, met toestemming van hem die de opneming heeft verzocht, verlof worden verleend om het gesticht voor een bepaalde tijd te verlaten.

Ingeval de verpleegde onder ouderlijke macht, voogdij of curatele staat, is daartoe de toestemming van hem die de ouderlijke macht uitoefent van de voogd of van de curator nodig. Deze bepaling geldt niet, wanneer het verlof voor vier en twintig uren of korter wordt verleend.

Het ingaan van het verlof en de terugkeer in het gesticht worden op het in art. 19 vermeld register aangetekend.

Artikel 26.

Ontslag wordt verleend door de geneeskundige, of zo er meer zijn, door de eerste geneeskundige van het gesticht :

1o. wanneer de verpleegde geen blijken van krankzinnigheid heeft gegeven of hij van zijn krankzinnigheid genoegzaam is hersteld ; van het verleend ontslag wordt door de geneeskundige een schriftelijke verklaring afgegeven aan de persoon of de autoriteit die het verzoek tot opneming heeft gedaan ;

2o. op bevel van de Procureur-Generaal ;

3o. op rechterlijk bevel.

Ontslag kan worden verleend door de genoemde geneeskundige ;

a. op verzoek van hem, op wiens aanvraag de opneming geschied is, of, bij ontstentenis van deze, op verzoek van een ander bloedverwant of aangehuwde of de echtgenoot, bedoeld bij art. 12, en in beide gevallen met de toestemming van de in het tweede lid van art. 24 genoemde personen ;

b. wanneer de bij de overeenkomst krachtens welke de lijdende in het gesticht is opgenomen, vastgestelde verpleegkosten of kosten buiten de verpleging niet op de bepaalde of overeengekomen wijze worden voldaan en de schuldenaar zonder gevolg is in gebreke gesteld om te betalen.

De Procureur-Generaal, kan, in overleg met de Geneeskundig-Inspecteur, bij gebrek aan plaatsruimte in de Gouvernementsinrichting zodanige lijdens doen ontslaan, die volgens een vooraf in te winnen schriftelijk advies van de geneeskundige van het gesticht, of, indien er meer zijn van de eerste geneeskundige, als ongeneeslijk zijn aan te merken en wier ontslag geen gevaar oplevert voor verstoring der openbare orde of voor ongelukken.

Het ontslag wordt op het in art. 19 vermelde register aangekend.

De terugkeer in de maatschappij wordt door de genoemde geneeskundige van het gesticht geregeld in overleg met hem op wiens aanvraag de opneming is geschied, of, bij ontstentenis van deze met iemand dergenen, die bevoegd waren de opneming te vragen. Bij het ontslag van hen, die op eigen verzoek in het gesticht zijn opgenomen wordt het in de vorige zinsnede vermeld overleg niet vereist.

Zijn de in de eerste zinsnede van het vorig lid bedoelde personen niet bekend of onthouden zij hun medewerking, zo kan de hulp van de Procureur-Generaal of van de Districts-Commissaris van het district waarin het gesticht gelegen is, tot de opzending van de ontslagene naar zijn woonplaats worden ingeroepen. Hetzelfde geldt bij het ontslag van hen die op eigen verzoek in het gesticht zijn opgenomen.

Artikel 27.

In ieder der gevallen bedoeld bij art. 26, eerste lid, sub 2o., en tweede lid, sub a en b, beoordeelt de geneeskundige, of zo er meer zijn, de eerste geneeskundige van het gesticht vooraf of het ontslag kan plaats hebben zonder gevaar voor stoornis van de openbare orde of voor ongelukken.

Blijkt het tegendeel, dan maakt hij daaromtrent een schriftelijke verklaring op en zendt die - in het geval van art. 26, tweede lid, sub a, met het verzoek, in dat van art. 26, tweede lid, sub b, met het exploit van ingebrekestelling aan de Procureur-Generaal.

De Procureur-Generaal vraagt onmiddellijk na ontvangst dezer stukken de beslissing van het Hof van Justitie dat op zijn requisitoir of het ontslag beveelt, na zich verzekerd te hebben

dat de nodige maatregelen genomen zijn om het gevaar voor stoornis van de openbare orde of voor ongelukken te verhoeden, of bepaald dat het ontslag als gevaarlijk niet binnen de termijn der laatste machtiging zal geschieden, of, bij het verstrijken van die termijn, in de hiervoren omschreven vormen machtiging verleent tot verder verblijf van de krankzinnige in een gesticht.

Zolang het Hof van Justitie beraadslaagt, wordt het gevraagd ontslag niet verleend. Het Hof kan vóór het nemen ener beslissing een nader onderzoek bevelen. Het tweede lid en de volgende zinsneden van art. 23 zijn daarbij van toepassing.

Artikel 28.

Bevindt de Procureur-Generaal dat een verpleegde in een krankzinnigengesticht op onwettige wijze is opgenomen of gehouden, zo beveelt hij diens onmiddellijk ontslag, tenzij dit niet zonder gevaar voor stoornis van de openbare orde of voor ongelukken kan geschieden.

Zo het bestaan van dat gevaar blijkt uit een met redenen omklede verklaring van de geneeskundige van het gesticht, of, indien er meer zijn, van de eerste geneeskundige requireert de Procureur-Generaal in de hiervoren omschreven vormen de machtiging van het Hof van Justitie tot verder verblijf van de krankzinnige in een gesticht.

Treft de Procureur-Generaal in een gesticht een verpleegde aan die, ofschoon daarin op grond van een rechterlijke machtiging verblijvende, naar zijn oordeel niet meer krankzinnig is, dan kan hij diens ontslag alleen bevelen zo de geneeskundige, of, zo er meer zijn, de eerste geneeskundige, van het gesticht daarmee instemt.

Bij gemis van die instemming vraagt de Procureur-Generaal de beslissing van het Hof van Justitie, dat vooraf de geneeskundige, of, zo er meer zijn, de eerste geneeskundige, van het gesticht hoort en een nader onderzoek kan bevelen; het tweede lid en de volgende zinsneden van art. 23 zijn daarbij van toepassing.

§ IV. Beheer der goederen van verpleegden in een krankzinnigengesticht en hun onder curatele stelling.

Artikel 29. *)

Ieder meerderjarige, die terzake van krankzinnigheid in een gesticht is geplaatst, verliest het beheer over zijn goederen en over die van anderen, indien hem dit mocht zijn opgedragen.

Op de verbintenissen door hem aangegaan is art. 1352 van het Surinaams Burgerlijk Wetboek toepasselijk.

Wat de artt. 500 en 501 van het Surinaams Burgerlijk Wetboek betreft, staat hij gelijk met iemand wiens curatele verleend of verzocht is.

Artikel 30. **)

Indien het noodzakelijk is om in het geheel of gedeeltelijk beheer der goederen van een verpleegde in een krankzinnigengesticht, of in de waarneming zijner belangen in welk opzicht ook te voorzien, wordt een provisionele bewindvoerder benoemd door het Hof van Justitie.

Die benoeming geschiedt op verzoek van hen, die bevoegd zijn de opneming in het gesticht te vragen, of van andere belanghebbenden of, zo deze stilzitten op requisitoir van de Procureur-Generaal.

De vrouw kan tot provisionele bewindvoerster over haar man benoemd worden.

De bewindvoerder kan geen andere daden dan van zuiver beheer verrichten, tenzij op machtiging van het Hof van Justitie. Die machtiging wordt alleen verleend om gewichtige redenen en na verhoor of behoorlijke oproeping van vier uit de naaste bloedverwanten of aangehuwden en van de echtgenoot, zo zij in Suriname zijn.

De bevoegdheid van de provisionele bewindvoerders houdt op wanneer de verpleegde uit het gesticht is ontslagen in een der gevallen in art. 26 eerste lid sub 1o., 2o. en 3o. vermeld, met uitzondering van het ontslag ingevolge het derde lid van art. 26 verleend, alsmede wanneer een curator over hem is aangesteld

*) Gew. bij G. B. 1944 No. 76.

**) Gew. bij G. B. 1949 No. 72.

en de provisionele bewindvoerders op wettige wijze van dit een en ander is in kennis gesteld.

Artikel 31. *)

Indien het na de eerste machtiging tot verlengd verblijf uit kracht van art. 24 verleend, noodzakelijk is dat een verpleegde in een krankzinnigengesticht onder curatele wordt gesteld, hegeen zo niet andere daartoe bevoegden dit tijdig vragen, ook buiten de gevallen bedoeld in art. 488 van het Surinaams Burgerlijk Wetboek, door de Procureur-Generaal kan worden gerequireerd worden de bepalingen van het Surinaams Burgerlijk Wetboek in acht genomen met de volgende wijzigingen:

1o. bij het verzoekschrift wordt geen opgave van getuigen vereist; geen andere bewijsstukken behoeven te worden overgelegd dan een door de geneeskundige, of, zo er meer zijn, door de eerste geneeskundige, van het gesticht afgegeven verklaring, waaruit de voortdurende staat van krankzinnigheid blijkt, benevens een afschrift der laatste rechterlijke machtiging tot verblijf in het gesticht;

2o. wanneer de sub 1o. vermelde stukken zijn overgelegd houdt het Hof van Justitie het bij art. 491 van het Surinaams Burgerlijk Wetboek bedoeld verhoor;

3o. de betekening bedoeld bij art. 492 van dat Wetboek kan geschieden aan de geneeskundige, of, zo er meer zijn, aan de eerste geneeskundige van het gesticht, ingeval deze verklaart dat de betekening aan de verpleegde in persoon voor deze schadelijk wezen zou.

Die verklaring wordt dan in het exploit vermeld en door de bedoelde geneeskundige ondertekend, een en ander op straffe van nietigheid van het exploit.

4o. de bij art. 492 en 496 van het Surinaams Burgerlijk Wetboek bedoelde verhoren hebben plaats in het gesticht door een door het Hof van Justitie aan te wijzen lid van het Hof van Justitie als Rechter-Commissaris, in bijzijn van de Procureur-Generaal, en, zo nodig, in tegenwoordigheid van de aan het gesticht verbonden geneeskundige, of, zo er meer zijn, van de eerste geneeskundige.

*) Gew. bij G. B. 1944 No. 76.

Het vierde lid van art. 23 is daarbij van toepassing ;

50. na afloop van het verhoor doet het Hof van Justitie uitspraak zonder nadere oproeping van partijen, onverminderd zijn bevoegdheid om ingevolge art. 493 van het Surinaams Burgerlijk Wetboek een getuigenverhoor te bevelen ;

60. de betekening van de krankzinnige van het vonnis of arrest, waarbij curatele verleend is, geschiedt aan hem in persoon of, in het geval sub 30. voorzien, op de aldaar voorgeschreven wijze.

Artikel 32.

Van de benoeming van provisionele bewindvoerders, van de verleende onder curatele stelling en van de benoeming van curators en toeziende curators wordt binnen drie dagen na de dagtekening der stukken waarbij zij plaats hebben, door de griffiers van het Hof van Justitie en de Kantonrechten bij brief kennis gegeven aan de geneeskundige, of, zo er meer zijn, aan de eerste geneeskundige van het gesticht, waarin de krankzinnige wordt verpleegd.

Die brief wordt bij het in art. 19 vermeld register bewaard, nadat daarin van de zakelijke inhoud aantekening is gehouden.

§ V. Strafbepalingen. *)

Artikel 33. *)

Met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste zes honderd gulden wordt gestraft :

10. (Vervallen)

20. (Vervallen)

30. Hij die een krankzinnigengesticht opricht zonder vergunning van de Gouverneur, of daarin krankzinnigen blijft verplegen, nadat de vergunning is ingetrokken ;

*) Artikel 33, aanhef en sub 3 en 4, artt. 34 en 35 gehandhaafd bij art. 4 sub 54° van G. B. 1915 No. 78, te beschouwen als overtredingen. Art. 33 sub 40 terug te vinden in art. 343 Sur. Wetb. v. Strafrecht, art. 35 in art. 524 Strafrecht. Zie voorts de Strafbepalingen in artt. 281, 282, 304, 433, 515 en 550 van het Sur. Wetboek van Strafrecht.

40. hij aan wiens schuld te wijten is dat iemand zonder de vereiste machtiging in een gesticht voor krankzinnigen is opgenomen of dat een verpleegde niet wordt ontslagen wiens ontslag krachtens een der bepalingen van de artt. 23, 24, 26 tot en met 28 en 39 behoort te geschieden.

Artikel 34. *)

Met geldboete van ten hoogste drie honderd gulden worden gestraft :

A. de geneeskundige, verbonden aan een krankzinnigengesticht, die :

10. nalaat de vereiste kennisgeving aangaande de opneming, verplaatsing, verlof, ontslag of overlijden van een krankzinnige te doen aan het bevoegd gezag met inachtneming van de wettelijke voorschriften ;

20. bij de opneming van krankzinnigen nalaat zich te doen overleggen de bij deze verordening gevorderde stukken ;

30. nalaat de in deze verordening genoemde registers aantekeningen of verklaringen te houden of op te maken of te verzenden overeenkomstig de in deze verordening gegeven voorschriften.

B. hij die nalaat aan het bevoegd gezag te doen de in art. 3, eerste lid, dezer verordening voorgeschreven aangiften.

C. de geneeskundige die nalaat aan het bevoegd gezag te doen de in art. 3 derde lid dezer verordening voorgeschreven kennisgeving.

Artikel 35. *)

Met geldboete van ten hoogste zestig gulden wordt gestraft hij die in een der gevallen in deze verordening vermeld, wettelijk als bloedverwant, aangehuwde, echtgenoot, voogd, curator of deskundige opgeroepen, zonder geldige reden van verschoning wegblijft.

Artikel 36.

(Vervallen bij art. 21 van G. B. 1915 No. 78).

*) Zie aantekening bij art. 33.

§ VI. Voorschot en verhaal van kosten.

Artikel 37 *)

Door het Gouvernement worden, bij gebreke van tijdige betaling op andere wijze, als voorschot voldaan de kosten voortvloeiende uit:

1o. het bij sluiting van een krankzinnigengesticht op last van de Gouverneur overbrengen van krankzinnigen naar andere gestichten volgens art. 9 en hun opnemings- en verpleging aldaar;

2o. de overbrenging naar en de opnemings- en verpleging in een gesticht van krankzinnigen omtrent wie het onzeker is door wie de kosten moeten worden gedragen of wier plaatsing of verdere verpleging ingevolge deze verordening geschiedt op requisitoir van de Procureur-Generaal;

3o. het vervoer en de verpleging, waar ook, van krankzinnigen op bevel van de Districts-Commissaris in bewaring gesteld overeenkomstig art. 14.

Deze kosten worden door het Gouvernement verhaald:

a. op de bestuurders der gestichten, indien de uitgaaf het gevolg is van de nalatigheid of verzuim hunnerzijds:
en anders:

b. op de inkomsten en bezittingen van de verpleegde, en voorzover deze daartoe ontoereikend zijn;

c. op zijn bloed- en aanverwanten, die naar de art. 373, 374, 475 en 380 van het Surinaams Burgerlijk Wetboek tot zijn onderhoud verplicht zijn.

De kosten, die niet verhaald kunnen worden op de wijze sub b en c van dit artikel vermeld, worden beschouwd als voor armen te zijn gedaan.

De kosten van verpleging in de Gouvernementsinrichting worden voorzover mogelijk aan de personen sub b en c genoemd, in rekening gebracht.

Artikel 38.

Het verhaal geschiedt uit kracht van een beveldschrift van ten uitvoerlegging van de President van het Hof van Justitie, gesteld op de daartoe aan die ambtenaar over te leggen behoorlijk gesplitste en zoveel mogelijk door bewijsstukken gerechtvaardigde staten van kosten.

*) Gew. bij G. B. 1944 No. 76.

De invordering geschiedt op de wijze als voor belastingen bepaald bij de Publicatie van 29 April 1869 (G. B. No. 24). *)

§ VII. Slot-en Overgangsbepalingen.

Artikel 39. **)

Indien een persoon, tegen wie een strafvervolging is ingesteld, vermoed wordt krankzinnig te zijn, dan wel krankzinnigheid voor te wenden en daaromtrent geen voldoende zekerheid kan worden verkregen, is de President van het Hof van Justitie of de betrokken Kantonrechter bevoegd, de beklagde voor ten hoogste zes maanden ter observatie in een krankzinnigengesticht te doen opnemen.

De opnemings- van de beklagde in een gesticht geschiedt zonder nadere formaliteiten, alleen op grond van de beschikking van de President van het Hof van Justitie of van de betrokken Kantonrechter.

De kosten van overbrenging naar het gesticht en van verpleging gedurende de tijd der observatie komen voor rekening van den Lande, tenzij dit door of voor de beklagde anders verlangd wordt.

Bij de opnemings- doet de President van het Hof van Justitie of de betrokken Kantonrechter aan de geneeskundige, of, zo er meer zijn, aan de eerste geneeskundige, van het gesticht, alle bescheiden en inlichtingen toekomen, welke dienen kunnen om deze bij zijn oordeel over het geval voor te lichten.

Genoemde geneeskundige zendt zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de Procureur-Generaal zijn met redenen omkleed rapport over de al of niet krankzinnigheid van de beklagde aan de President van het Hof van Justitie of aan de betrokken Kantonrechter.

Zo het rapport de verklaring inhoudt dat de opgenomene aan krankzinnigheid lijdende is, wordt door de Procureur-Generaal zijn definitieve plaatsing in een krankzinnigengesticht gerequireerd, overeenkomstig de voorschriften der artt. 22 en 23 van deze verordening.

Houdt het Rapport de verklaring in dat de opgenomene niet krankzinnig is, dan geeft de President van het Hof van Justitie

*) Geldende tekst G. B. 1937 No. 143.

**) Zie art. 41 van G. B. 1935 No. 79.

of de betrokken Kantonrechter last tot onmiddellijk ontslag uit het gesticht, met bevel dat de beklaagde weder ter beschikking der Justitie wordt gesteld.

Artikel 40.

Een krankzinnige die krachtens een rechterlijke machtiging in een gesticht is opgenomen, kan naar een ander gesticht worden overgebracht binnen de termijn bij de laatst verleende machtiging gesteld.

Ingeval van overbrenging worden de de krankzinnige betreffende stukken door de geneeskundige, of, zo er meer zijn, door de eerste geneeskundige, van het ene gesticht gezonden aan die van het andere.

Artikel 41.

De stukken vereist tot de opneming, het verblijf, de verplaatsing, het verlof en het ontslag van personen in en uit krankzinnigengestichten zijn vrij van zegel-en van griffierechten.

Artikel 42. *)

De rechterlijke machtiging, verleend ingevolge de bepalingen van het Surinaams Burgerlijk Wetboek, van kracht vóór de inwerkingtreding dezer verordening, blijven van kracht voor de termijnen daarin uitgedrukt. Is daarin geen termijn voor de in verzekerde bewaring houding bepaald, zo gelden zij niet langer dan één jaar na de inwerkingtreding dezer verordening.

Ten aanzien van de verlengingen is van toepassing art. 24 van deze verordening.

Artikel 43. *)

Bij het inwerkingtreden van deze verordening vervallen de artt. 508, 509 en 516, 2de lid, van het Surinaams Burgerlijk Wetboek en wordt art. 516, 3de lid, thans geworden 2de lid, gelezen:

„De beslissingen, krachtens de artikelen 510 tot 512 te nemen, zijn aan geen hoger beroep onderworpen.”

Artikel 44.

Deze verordening treedt in werking op een door de Gouverneur te bepalen tijdstip. *)

*) Gew. bij G. B. 1944 No. 76.

*) Op 1 Mei 1913. Zie G. B. 1913 No. 20.
Deze verordening kan volgens art. 1 van G. B. 1953 No. 95 worden aangehaald als „Krankzinnigen verordening”.

G O U V E R N E M E N T S B L A D

VAN

S U R I N A M E.

L A N D S B E S L U I T van 11 Augustus 1953 tot vaststelling van de voorwaarden voor de opneming en verpleging in de Lands-Psychiatrische inrichting en particuliere psychiatrische inrichtingen.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR VAN SURINAME,

Overwegende, dat ter uitvoering van de artikelen 1 en 11, tweede lid van de verordening van 27 September 1912 (G.B. No. 98, geldende tekst G.B. 1953 No. 94) tot regeling van het toezicht op krankzinnigen, het nodig is, het navolgende vast te stellen;

Heeft, de Raad van Advies gehoord, besloten:

Artikel 1.

1. De verordening van 27 September 1912 (G. B. No. 98) tot regeling van het toezicht op krankzinnigen, kan voor de toepassing der bepalingen worden aangehaald als „Krankzinnigenverordening” met de toevoeging van jaartal en nummer van het Gouvernementsblad, waarin zij is geplaatst.

2. De in vorengenoemde verordening bedoelde krankzinnigengestichten worden verder genoemd „psychiatrische inrichtingen”, de in artikel 11 der vorenaangehaalde verordening bedoelde Gouvernementsinrichting wordt genoemd „Lands-Psychiatrische inrichting”.

Artikel 2.

1. Bij de opneming in een psychiatrische inrichting worden overgelegd:

1o. de machtiging of de last van de Procureur-Generaal of